

fără a se dori astfel cu ostentație și, în al doilea rînd, că ea poate fi montată nu numai pentru a se difuza (sonor) textul.

În spectacolul văzut, textul sofoclean este pus în valoare în sensurile lui majore, atît de cunoscute (ca leit-motiv apare celebrul înn al omului, supremă minune, om care poate fi la fel de bine Antigona sau Creon), conflictului Creon-Antigona adăugîndu-i-se și o importantă relație între Creon și mase. Spunem „mase” pentru că în această montare corul a devenit masă, „personaj cu adevărat participant.

La începutul spectacolului acest cor-masă înalță cu mîinile imensul portret al lui Creon, el îl ridică la fel cum îl va cobori în final, cînd Creon, greșind, va fi înfrînt.

Masa (formată din cinci bărbați și cinci femei) se retrage sub pelerinele de cetățean cînd apare Tiresias sau ascultă, opacă, cu glugile coborite, discuția de început dintre Antigona și Ismena.

Prezență permanent în scenă, masa va fi materialul cu care, alături de interpreții principali, regizorul își va construi acea distinsă simetrie care structurează întreg spectacolul. Scenografia lui Paul Salzberger slujește acestei simetrii perfecte pe toate planurile scenei și unei importante idei a spectacolului prin portretul lui Creon ce apasă scena. Interesant este că, păstrînd niște canoane ale tragediei antice (ale rostirii textului, ale mișcării și gestului), spectacolul se prezintă ca fiind plin de căldură umană, modern.

Antigona și-a găsit în Larisa Stase Mureșan o interpretă aleasă, cu o mare forță tragică și o voce covârșitoare (simțeam însă atenția la inflexiunile vocale). Pe parcursul desfășurării acțiunii, Antigona sa devenind mai umană, interpreta e tot mai convingătoare (remarcabilă, scena ultimului drum al eroinei).

Constantin Adamovici — în Creon — domină scena total, lăsîndu-ne să descoperim, dincolo de gesturile mari, omul din el, cu greșeala sa, cu dreptatea sa.

Tiresias, într-o nouă viziune regizorală și interpretat convingător de Gelu Bogdan Ivașcu, nu mai e bătrînul proroc, ci un om rigid care știe-deși-nu-vede, vrînd să-și impună prezicerile.

Sorin Postelnicu realizează un Hemon plin de sinceritate, trăindu-și la încercență drama. În loul Ismenei, Mariana Stere oferă o surpriză, față de rolurile interpretate în această stagiune, printr-o forță și o căldură nebănuite.

Elena Drăgoi, pe care o văzusem în principalul rol feminin din *Preșul*, ne demonstrează acum posibilitățile sale multiple, dînd Euridiceii, în două-trei replici, demnitate și consistență tragică.

Acest text clasic ne-a pus deci în fața unui spectacol contemporan (fără a fi forțată contemporaneizarea), precis fără a fi rigid, spectacol în care domină simplitatea, acuratarea, simetria.

Manuela Moldovan

Teatrul Dramatic din Galați

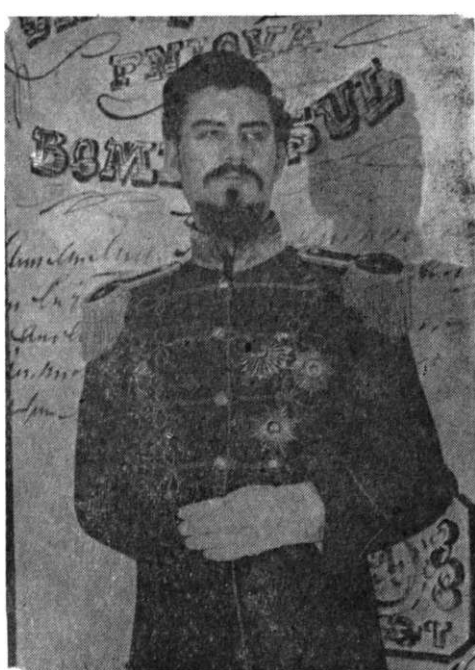
CUZA VODĂ

de Mircea Ștefănescu

Gălățenii sînt, în covârșitoarea lor majoritate, oameni tineri, oameni veniți nu de multă vreme pe marile șantiere ale orașului, oameni trăitori pînă mai ieri în satele țării, azi oțelari sau constructori de nave. Gălățenii cunosc mai bine viitorul decît trecutul țării. Prin firea logică și concret-istorică a lucrurilor, cei ce alcătuiesc azi populația orașului — virtualii spectatori ai teatrului, așadar — știu mai mult despre ceea ce va să vină decît despre temelile pe care s-au clădit prezentul și viitorul lor. Era, și este încă, o datorie a teatrului dramatic de aici să-și alcătuiască programul său artistic — parte a programului politic-cultural al Galaților — plecînd de la această realitate. Iată de ce înscrierea în repertoriul teatrului și prezentarea în deschiderea acestei stagiuni a piesei *Cuza Vodă* este o inițiativă demnă a fi subliniată. Și nu numai pentru că, urcînd pe tronul Țărilor Române, domnitorul Alexandru Ioan Cuza purcedea de pe meleagurile Galaților, unde pîrcălabise (detaliu nu lipsit de interes, fără îndoială), ci pentru că, mai ales pentru că, Alexandru Ioan Cuza se confundă cu istoria, cu acea istorie care înseamnă unitate națională și independență de stat, libertate și dreptate socială. O pagină de istorie, una din cele mai fierbinți pagini de istorie ne e înfățișată, odată cu prezentarea acestui spectacol. Desigur, dominantă este figura lui Cuza Vodă, piesa fiind mai degrabă un portret dramatic, și anume, portretul acestei fascinante personalități care este A. I. Cuza, dar autorul nu putea și nici n-a dorit să desprindă figura domnitorului de realitatea concret-istorică a epocii.

Rezultă o evocare în termeni dramatici a momentelor premergătoare actului Unirii ca și a momentelor care au urmat, a tendințelor social-politice ale vremii, surprinse exact în semnificația lor, dar și îmbrăcate într-o coloratură romantică, vibrantă, emoționantă, ca o trăsătură proprie a temperamentului lui Mircea Ștefănescu.

Pentru a conduce echipa de interpreți la realizarea spectacolului, a fost invitat regizorul Petre Popescu de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”, regizor care s-a impus în ultimele stagiuni prin sobrietatea și rigoroarea stilului, prin siguranța concepției, prin capacitatea de a organiza echipa. Am în vedere

spectacolul său cu piesa *Adio, Majestate*, contribuția sa la realizarea spectacolului *Puterea și Adevărul*, în fine spectacolul în discuție. Toate piesele au trăsături comune: acțiunea se consumă pe un arc de timp larg deschis, fragmentat în numeroase secvențe, pe multiple spații de joc și cu deloc puține personaje. În cazul de față Mircea Ștefănescu a propus o formulă de piesă extrem de dificilă: fiecare tablou are o anumită autonomie, sudarea acțiunii pare imposibilă pentru că în cele mai dese cazuri finalul unui moment nu pregătește începutul următorului.

Petre Popescu a reușit să dea cursivitate acțiunii, întâmplările decurg firesc unele din altele, pentru că regizorul a exploatat în succesiunea logică a existenței personajului central posibilitatea de a înlănțui tablourile disparate. Mărcind cu pricepere momentele importante ale piesei, regizorul a pus în evidență mai cu seamă personalitatea politică a domnitorului, figura lui de patriot, de luptător pentru dreptate socială, estompînd atît cît se cuvenea ceea ce au constituit laturile lui personal intime, chiar dacă mai spectaculoase și mai ispititoare din punct de vedere scenic. În ansamblul spectacolului și în concluzia lui, *Cuza Vodă* capătă dimensiunile ample ale unui erou național, cum se și înscrie în istoria poporului nostru. Fiește, un merit îl are și interpretul lui *Cuza*, Dumitru Pislaru, nu numai pentru că înfățișarea lui ne amintește de binecunoscutele portrete ale domnitorului, nu numai pentru că prin natura lui e un actor înzestrat cu farmec și căldură, ci și pentru că, urmînd calea propusă de regizor, evită portretizarea exclusiv romanțată a eroului său și caută să pună în lumină trăsăturile aspre, bărbătești, hotărîte, ale clarvăzătorului domn, legiuitor și prieten al lui Ion Roată. Am apreciat în interpretarea lui Dumitru Pislaru economia de mijloace cu care și-a înfățișat eroul, refuzul falsului patetism și grandilocvenței, simplitatea caldă a comportării sale în raport cu celelalte personaje, emoția stăpînită cu care și-a captușit întreaga evoluție. Și n-am avut decît regretul că n-a avut tăria să renunțe la ispita pitorescului pronunției apăsate moldovenești, care va fi caracterizat vorbirea lui *Cuza*, nu mă îndoiesc, dar care se arată nepotrivită pentru caracterizarea personajului în cazul de față. Sînt împrejurări cînd despre alte personaje nu poți vorbi mai mult decît subliniînd contribuția lor corectă la realizarea unității unui spectacol. O astfel de împrejurare este cea de față: concentrîndu-se îndeosebi asupra lui *Cuza Vodă*, autorul nu a intenționat să structureze prea reliefat celelalte personaje. De aceea, Mihail Kogălniceanu, Ion Roată, Vogoride, Doamna Elena, și toți ceilalți și toate celelalte, rămîn schițe mai decise sau mai vag conturate, cu o funcție dramatică restrînsă și, prin urmare, cu posibilități mai puțin generoase pentru interpreți. Voi numi totuși, din numeroasa echipă care a realizat spectacolul, pe Grigore Chirișescu, Eugen Popescu Cosmin, Marcel Hirjoghe, Gheorghe V. Gheorghe, Mitică Iancu, Marga Georgescu, Ioana Citta Băciu și Lilișana Lupan.

Decorurile lui Victor Crețulescu au meritul de a nu fi împiedicat cursivitatea spectacolului, dar atît.

V. M.

